

Handläggare
Anna Nerelius
Telefon: 08-508 252 89
Linn Hemmingsson
Telefon: 08-508 253 27

Till
Socialnämnden
2019-06-18

Barnfamiljer med socialtjänstkontakt i Stockholms stad som lever under osäkra boendeförhållanden

Kartläggning april 2019

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens rapport om barnfamiljer med socialtjänstkontakt som lever under osäkra boendeförhållanden.
2. Socialnämnden godkänner ändrad avgränsning av kartläggningens målgrupp från och med nästa planerade kartläggning år 2021.
3. Ärendet delges stadsdelsnämnderna.

Lena Lundström Stoltz
förvaltningschef

Gunilla Ekstrand
avdelningschef

Sammanfattning

Staden har sedan 2004 genomfört kartläggningar av antalet barnfamiljer med socialtjänstkontakt som saknar stadigvarande bostad. Den senaste kartläggningen genomfördes i april 2019 och redovisar 364 barnfamiljer som saknar stadigvarande boende. Detta är en ökning med 22 familjer jämfört med den senaste kartläggningen i januari 2017. De familjer som omfattas av kartläggningen utgör en sårbar grupp. Majoriteten av barnfamiljerna i kartläggningen består av minst en vuxen född utom Europa och som har sin försörjning genom ekonomiskt bistånd. Av de inrapporterade familjerna består 65 procent av ensamstående kvinnor med barn. Socialtjänsten har det yttersta ansvaret för att barn inte ska fara illa och för att barnfamiljer som befinner sig i nöd alltid erbjuds tillfälligt boende i någon form. Tillfälligt boende på akutboende/härbärge är inte aktuellt för barnfamiljer.

Bakgrund

Socialförvaltningen har sedan 2004 vartannat år genomfört kartläggningar av barnfamiljer som saknar stadigvarande bostad och som har kontakt med någon av stadens enheter inom socialtjänsten. Den senaste kartläggningen genomfördes i januari 2017.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 12 juni. Funktionshinderrådet har haft möjlighet att ta del av ärendet den 13 juni.

Ärendet

Om kartläggningen i april 2019

Under april månad 2019 genomfördes en kartläggning av familjer med barn under 18 år som levde under osäkra boendeförhållanden och som var aktuella inom stadens socialtjänst under denna månad. Kartläggningen genomfördes genom en webbenkät där varje handläggare i stadsdelsförvaltningarna fyllde i en enkät för varje familj som var aktuell hos dem som handläggare för ansökan, utredning eller insats under april 2019. För att undvika dubbelregistrering ombads handläggarna att fylla i en UNO-kod för varje familj. UNO-koden består av initialer samt födelseår och födelsedag.

Definition

Barnfamiljer som saknar stadigvarande bostad definieras i staden enligt följande:

"Familjer eller ensamstående med hemmavarande barn under 18 år som saknar egen eller förhyrd bostad och som inte bor i något stadigvarande andrahands- eller inneboendekontrakt och därför är hänvisade till tillfälliga boendialternativ. Dessutom familjer eller ensamstående med barn som vistas på institutioner, i familjehem eller annan vårdinrättning och inte har någon ordnad bostad vid utskrivning".

Hemmavarande barn innebär att barnet/barnen bor hos föräldrarna/föräldern helt eller delvis.

Enligt stadens definition av hemlöshet räknas inte boende i försökslägenhet eller inom Stiftelsen hotellhem i Stockholm (SHIS) som en hemlöshetssituation. I kartläggningen av barnfamiljer som lever under osäkra boendeförhållanden omfattas dock barnfamiljer som bor i försökslägenhet eller inom SHIS. Anledningen till att en

bredare definition används i denna kartläggning är att de aktuella boendelösningarna inte är permanenta, samtidigt som de berör barn.

Avgränsning

Då kartläggningen enbart riktar in sig på barnfamiljer med socialtjänstkontakt så ingår inte familjer som vistas i staden men är aktuella hos socialtjänsten i annan kommun. Av samma anledning ingår inte EU-medborgare eller så kallade tredjelandsmedborgare (personer från ett land utanför EU som har uppehållstillstånd i ett EU-land) som lever i social och ekonomisk utsatthet. Inte heller ingår personer som omfattas av Lag (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA) i räkningen. Nyanlända som anvisats till staden enligt Bosättningslagen (2016:38) omfattas inte heller, då staden har ett ansvar för bosättning av den gruppen.

De uppgifter som inhämtats från samtliga stadsdelsnämnder är

- Antalet berörda familjer
- Antalet barn i olika åldersgrupper
- Familjens sammansättning
- De vuxnas födelseland
- Orsak till den osäkra boendesituationen
- Anledningen till avhysningen (vid ev. avhysning)
- Hur länge familjen har saknat stadigvarande boende
- Aktuell boendesituation
- Familjens försörjning
- Vilka insatser som planeras för familjen
- Om någon vuxen i familjen står i Stockholms stads bostadskö
- Vilka övriga insatser som socialtjänsten beviljat familjen
- Om barnet/barnen är föremål för utredning/insats på barn- eller ungdomsenhet

Stiftelsen Hotellhem i Stockholm (SHIS)

SHIS genomgångsbostäder för barnfamiljer har funnits sedan 2009 och har ett särskilt uppdrag att ta fram och hyra ut lägenheter till familjer. Ett boende via SHIS innebär tillgång till en egen lägenhet och vid behov även möjlighet att få visst stöd vid exempelvis myndighetskontakter. Lägenheterna består av 2-4 rum och kök med månadshyror mellan 7000 till 14000 kronor. Boendetiden kan som längst vara fem år, vilket hänger samman med gränsen för avstående från besittningsskydd enligt hyresnämndens bestämmelser. Om särskilda skäl föreligger kan boendetiden förlängas ytterligare ett till två år efter godkännande av hyresnämnden.

För att få en genomgångsbostad via SHIS krävs en remiss från en stadsdelsförvaltning. Familjen får inte ha någon form av social problematik utöver den osäkra bostadssituationen och ska vara aktivt bostadssökande. Under boendetiden har barnfamiljen möjlighet att samla kötid hos Bostadsförmedlingen i Stockholm AB och att stärka sina förutsättningar på arbetsmarknaden, vilket är två samverkande faktorer som har stor betydelse för ett hushålls möjligheter att kunna inträda på den reguljära bostadsmarknaden.

Kommunfullmäktige beslutade i budget för 2018 att årligen avsätta 100 lägenheter ur Bostadsförmedlingens årliga kvot för försöks- och träningslägenheter till genomgångslägenheter för barnfamiljer som lever under osäkra boendeförhållanden. Målgruppen för dessa lägenheter är barnfamiljer som under lång tid levt i osäkra boendeförhållanden och som varit folkbokförda i Stockholms stad två år eller längre.

Familjerna kan under boendetiden på SHIS bli självförsörjande, vilket kan medföra att deras socialtjänstkontakt avslutas och att de därför inte heller rapporteras in till denna kartläggning. I denna rapport har stadsdelsförvaltningarna rapporterat in 180 barnfamiljer som bor inom SHIS. Enligt uppgifter från SHIS hade ytterligare 234 barnfamiljer kontrakt via dem per den sista mars 2019 som är den senaste siffran som finns tillgänglig.

Kartläggningens resultat

Antal familjer samt hushållssammansättning

Tabell 1. Familjer och hushållssammansättning

Familjekonstellation	Antal	Andel (%)
Ensamstående kvinna med barn	236	65
Ensamstående man med barn	17	5
Sammanboende par med barn	85	23
Kvinna med växelvis boende barn	15	4
Man med växelvis boende barn	11	3
Total	364	100 %

Kartläggningen visar att socialtjänsten under den aktuella perioden april månad 2019 hade kontakt med 364 barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden. Vid föregående kartläggning i januari 2017 var antalet 342 familjer. Ensamstående kvinna med barn är den vanligaste familjekonstellationen, 65 procent av målgruppen består

av denna konstellation jämfört med 70 procent i 2017 års kartläggning. Konstellationen sammanboende par med barn (23 procent) utgör ungefär samma andel som 2017 då andelen var 22 procent.

Antal barn samt åldersfördelning

Tabell 2. Antal och andel barn fördelade efter barnens ålder

Antal och andel (%) barn efter barnens ålder	Antal barn	Andel (%) barn
Barn 0-5 år	278	37
Barn 6-12 år	258	34
Barn 13-17 år	216	29
Total	752	100 %

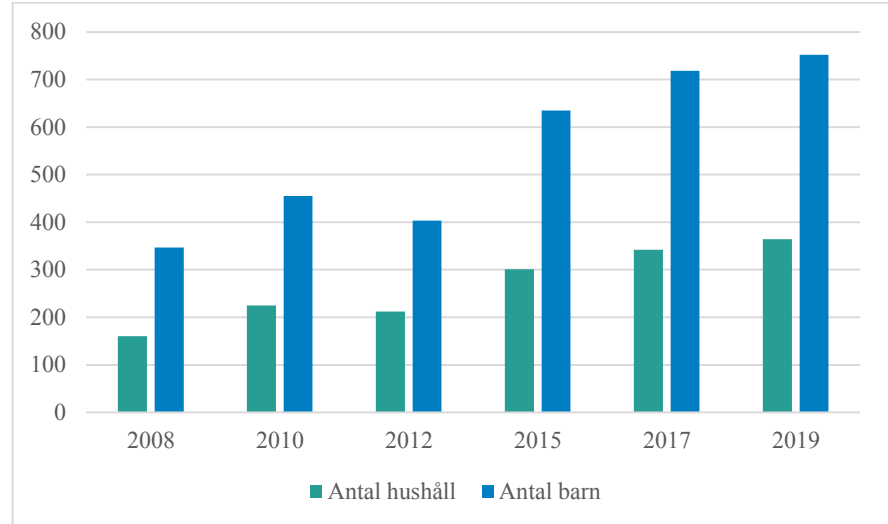
Totalt har handläggarna inom socialtjänsten i Stockholms stad rapporterat in 752 barn som saknar stadigvarande boende. Det är en ökning med 34 barn jämfört med 2017 då antalet inrapporterade barn var 718. Flest barn är, i likhet med kartläggningen 2017, i åldrarna 0-5 år.

Tabell 3. Antal barn per familj

Antal barn per familj	Antal familjer	Andel familjer (%)	Antal barn
1	159	44	159
2	103	28	206
3	60	16	180
4	20	15	80
5	10	3	50
6	9	2	54
7	1	0	7
8	2	1	16
Total	364	100 %	752

Majoriteten av de inrapporterade familjerna har ett eller två barn.

Figur 1. Antal familjer resp. barn i osäkra boendeförhållanden åren 2008-2019

Figur 1 beskriver utvecklingen av antalet inrapporterade barnfamiljer åren 2008-2019. Sedan kartläggningen 2012 har antalet inrapporterade familjer och barn successivt ökat. Resultaten är i linje med Socialstyrelsens nationella hemlöshetskartläggning. Enligt Socialstyrelsens senaste kartläggning 2017¹ ökade antalet föräldrar till barn under 18 år som befann sig i akut hemlöshet med 60 procent mellan kartläggningarna 2011 respektive 2017.

Föräldrars födelseland

Tabell 4. Föräldrars födelseland

Förälders födelseland	Antal	Andel (%)
Ensamstående förälder född i Sverige	48	13
Ensamstående förälder född utomlands	183	50
Sammanboende par/växelvis boende en av föräldrarna född i Sverige	2	1
Sammanboende par/växelvis boende par båda föräldrarna födda utomlands	104	29
Föräldrars födelseland okänt	27	7
Total	364	100 %

Majoriteten av vårdnadshavarna i målgruppen är ensamstående föräldrar som är födda utomlands. Den näst största gruppen består av sammanboende par/växelvis boende par där båda vårdnadshavarna är födda utomlands.

Period i Sverige

Tabell 5. Period som familjen bott i Sverige

Hur länge har familjen varit i Sverige?	Antal	Andel (%)
Upp till två år	58	21
2-5 år	86	31
5-8 år	35	13
8 år eller längre	66	24
Vet ej	31	11
Total	276	100 %

Av de familjer som är utlandsfödda har flest varit i Sverige under en period om två till fem år. En förhållandevis stor andel (24 procent) har varit i Sverige i åtta år eller längre. Denna fråga ställdes för första gången i 2019 års kartläggning varför jämförelser med tidigare kartläggningar inte är möjliga.

Boendesituation april 2019

Tabell 6. Familjens aktuella boendesituation april månad

Aktuell boendesituation april 2019	Antal	Andel (%)
SHIS för barnfamiljer	152	42
Hotellrum	37	10
Tillfälligt inneboende/andrahandsboende	28	8
Försökslägenhet	14	4
Jourlägenhet	18	5
Träningslägenhet	24	7
Vandrarhem	15	4
Lägenhetshotell	14	4
Skyddat boende (VINR)	18	5
Behandlingshem/familjehem/stödboende	7	2
Genomgångsbostad SHIS	28	8
Vet ej	9	2
Total	364	100 %

Handläggarna har rapporterat in att sammanlagt 180 barnfamiljer, motsvarande 50 procent av det totala antalet inrapporterade barnfamiljer, bor via SHIS (antingen i boende för barnfamilj eller i genomgångsbostad), vilket är den överlägset vanligaste boendesituationen följt av hotellrum (10 procent). Den tredje vanligast förekommande boendesituationen är tillfälligt inneboende/andrahandsboende vilket är aktuellt för åtta procent av målgruppen. I kartläggningen 2017 bodde 29 procent av målgruppen inom SHIS medan 15 procent av målgruppen bodde med tillfälligt inneboende/andrahandskontrakt. Tillfälligt

inneboende/andrahandskontrakt var 2017 års näst vanligaste boendialternativ.

Några av boendialternativen som finns angivna är mer akuta än andra, som exempelvis hotellrum och vandrarhem. Boendesituationer som försökslägenhet, träningslägenhet och SHIS är mer stabila och erbjuder familjerna en lägenhet under längre tid efter biståndsbeslut eller remiss från socialtjänsten.

SHIS har rapporterat att det per den sista mars 2019 bodde ytterligare 234 barnfamiljer i lägenheter hos dem. Dessa har inte rapporterats av handläggare på grund av att familjerna är Självförsörjande och inte längre har en socialtjänstkontakt. Sammanlagt bodde under perioden april alltså 414 barnfamiljer hos SHIS, vilket innebär en ökning med 112 familjer jämfört med 2017 års kartläggning.

Orsak till aktuell boendesituation

Tabell 7. Orsak till nuvarande boendesituation

Huvudsaklig orsak till nuvarande boendesituation	Antal	Andel (%)
Inneboendekontrakt upphört	49	13
Andrahandskontrakt upphört	33	9
Anknytning som kommit till flykting som saknat boende	62	17
Separation/skilsmässa	37	10
Våld i nära relation (VINR)	79	22
Oplanerad inflyttning till staden	43	12
EBO (eget boende under asyltiden) som inte lett till eget boende	23	6
Lämnat/tackat nej till boende på annan ort	7	2
Avhyst från förstahandskontrakt i Stockholms stad	18	5
Avhyst från försöks/träningslägenhet	13	4
Total	364	100 %

Tabellen redovisar olika skäl till varför familjerna har en osäker boendesituation. Våld i nära relation uppges vara anledningen till att 22 procent av familjerna befinner sig i en osäker boendesituation. Vid kartläggningen 2017 uppgavs våld i nära relation vara orsak till att 12 procent av familjerna befann sig i en osäker boendesituation. En delförklaring till denna stora ökning kan vara att flera relationsvåldsenheter har tillkommit sedan 2017 års kartläggning.

Den näst vanligaste orsaken till aktuell boendesituation uppges vara att en familj kommit som anknytning till flykting som saknar boende, vilket är fallet för 17 procent av de inrapporterade

hushållen. Motsvarande andel vid 2017 års kartläggning var 15 procent. Orsaken *Inneboendekontrakt har upphört* har minskat jämfört med 2017, från 19 procent till 13 procent i 2019 års kartläggning.

18 barnfamiljer, vilket motsvarar fem procent av hushållen i kartläggningen, befinner sig i nuvarande boendesituation på grund av att de blivit avhysta från ett förstahandskontrakt i Stockholms stad. Hyresskuld är den vanligaste orsaken till avhysning (89 procent).

I 2017 års kartläggning låg andelen familjer som levde under osäkra boendeförhållanden till följd av avhysning på samma nivå, med motsvarande 17 familjer.

Period som familjen har saknat stadigvarande boende

Tabell 8. Period familjen saknat stadigvarande boende

Hur länge har familjen saknat stadigvarande boende?	Antal	Andel (%)
1-3 månader	35	10
4-6 månader	28	8
7-9 månader	32	9
9-12 månader	26	7
Längre än ett år	243	67
Total	364	100 %

Majoriteten av barnfamiljerna (67 procent) har saknat stadigvarande boende längre än ett år. Andelen är större än vid kartläggningarna 2015 respektive 2017, då andelen vid båda kartläggningarna var 59 procent.

Familjernas försörjning

Tabell 9. Familjens huvudsakliga inkomstkälla

Familjens huvudsakliga inkomstkälla	Antal	Andel (%)
Ekonomiskt bistånd	172	47
Lönearbete	52	14
Ersättning Försäkringskassan	113	31
Ersättning a-kassa	2	1
Annat	25	7
Total	364	100 %

Ekonomiskt bistånd dominerar som inkomstkälla (47 procent) medan 31 procent av hushållen uppges ha ersättning från Försäkringskassan som huvudsaklig inkomstkälla. I 2017 års kartläggning uppgavs ekonomiskt bistånd vara huvudsaklig

inkomstkälla för 56 procent av familjerna. 52 personer (14 procent) har inkomst av lönearbete, andelen var densamma i 2017 års kartläggning.

Det vanligast förekommande svaret under rubriken Annat var studiestöd från Centrala studiestödsnämnden (CSN).

Socialtjänstens pågående och planerade insatser för familjen

Tabell 10. Insatser som familjen hade under april månad

Pågående insatser till familjen	Antal	Andel (%)
Ekonomiskt bistånd	285	78
Jobbtorg	73	20
Familjebehandling el dyl.	29	8
Kontaktfamilj/person	8	2
Socialpsykiatrisk enhet	30	8
Vuxen/missbruksenhet	30	8
Placering av barn/ungdom	10	3
Budget- och skuldrådgivning	19	5
Insatser till funktionsnedsatt barn	9	2
Insatser till funktionsnedsatt vuxen	6	2
Stöd m. anl. av våldsutsatthet	46	13
Annat	51	14
Ingen insats	21	6
Total	364	100 %

Ekonomiskt bistånd är den insats som är vanligast, 78 procent av barnfamiljerna har denna insats. Något mindre andel familjer (20 procent) har insats genom Jobbtorg i 2019 års kartläggning jämfört med 2017 års kartläggning då 23 procent av familjerna hade denna insats. 13 procent av familjerna rapporterades få stöd med anledning av våldsutsatthet. I 2017 års kartläggning rapporterades stöd med anledning av våldsutsatthet under rubriken Annat, varför jämförelser inte är möjliga.

Under rubriken annat har majoriteten av de inrapporterade insatserna med boendestöd och stöd i bostadssökande att göra. Här anges till exempel bolots, boteam och boendecoach. Andra insatser som nämns är etableringsprogram, SFI, jourlägenhet samt kontakt med BUP. Några svarande har också angett att barnet är placerat i familjehem.

Tabell 11. Huruvida andra insatser planeras från socialtjänsten

Planeras andra insatser från socialtjänsten?	Antal	Andel (%)
Ja	48	13
Nej	211	58
Osäker	105	29
Total	364	100 %

För 13 procent av familjerna planeras andra insatser från socialtjänsten medan det i 29 procent av fallen bedöms vara osäkert, eventuellt till följd av pågående utredning. För drygt hälften (58 procent) av familjerna planeras inga insatser utöver redan pågående.

Tabell 12. Eventuella insatser som planeras från socialtjänsten

Andra insatser som planeras	Antal	Andel (%)
Råd och stöd	15	31
Lägenhet för barnfamiljer via SHIS	15	31
Förtursansökan hos Bostadsförmedlingen	2	4
Jourlägenhet	0	0
Försöklägenhet	0	0
Träningslägenhet	2	4
Annat	21	44
Total	55	100 %

Annat är den vanligast förekommande planerade insatsen. De planerade insatser som oftast beskrivs under rubriken *Annat* är relaterade till stöd i bostadssökande, men även stöd i arbetssökande nämns. Andra planerade insatser som förekommer är budget- och skuldrådgivning, LSS-insatser, familjebehandling och stödboende.

Enligt 2017 års kartläggning planerades insats i form av förtursansökan till Bostadsförmedlingen för 12 procent av familjerna. I 2019 års kartläggning planeras förtursansökan endast för fyra procent, vilket är en relativt stor minskning. Alternativet Lägenhet för barnfamiljer via SHIS har ökat från 14 procent i 2017 års kartläggning till 31 procent i 2019 års kartläggning, vilket är en avsevärd ökning.

Stockholms Bostadsförmedlings kö

Tabell 13. Kännedom om vuxen i hushållet står i bostadskö

Står någon vuxen i hushållet i kö hos Bostadsförmedlingen i Stockholm?	Antal	Andel (%)
Ja	265	73
Nej	5	1
Vet ej	94	26
Total	364	100 %

Majoriteten av barnfamiljerna som ingår i kartläggningen står i bostadskö hos Bostadsförmedlingen i Stockholm. För 94 familjer (26 procent) saknar handläggaren av okänd anledning information om detta.

Inrapporterade familjer per stadsdelsnämnd respektive verksamhetsområde

Tabell 14. Fördelning av inkomna svar mellan stadsdelsnämnderna

Antal inkomna svar per stadsdelsnämnd	Antal	Andel (%)
Bromma	8	2
EÅV	56	15
Farsta	22	6
Hägersten-Liljeholmen	10	3
Hässelby-Vällingby	41	11
Kungsholmen	2	1
Norrmalm	3	1
Rinkeby-Kista	47	13
Skarpnäck	18	5
Skärholmen	88	24
Spånga-Tensta	40	11
Södermalm	16	4
Älvsjö	9	2
Östermalm	4	1
Socialförvaltningen	0	0
Total	364	100 %

Skärholmen har rapporterat in flest antal barnfamiljer (88 stycken), följda av Enskede-Årsta-Vantör (56 stycken) respektive Rinkeby-Kista (47 stycken).

Tabell 15. Fördelning av inkomna svar mellan olika verksamhetsområden

Verksamhetsområde	Antal	Andel (%)
Ekonomiskt bistånd	248	68
Barn och Unga	30	8
Mottagning	9	2
Funktionsnedsättning	7	2
Socialpsykiatri	18	5
Vuxen/missbruk	15	4
Våld i nära relation	28	8
Annan	9	2
Total	364	100 %

248 barnfamiljer (68 procent) har rapporterats in av enheter som arbetar med ekonomiskt bistånd. Notera att uppgifterna enbart redovisar rapporterade enheter. Barnfamiljen kan vara aktuell på flera enheter samtidigt.

Jämställdhetsanalys

Kartläggningen visar att andelen ensamstående kvinnor med barn är i majoritet när det gäller de inrapporterade barnfamiljerna med socialtjänstkontakt i Stockholms stad som lever under osäkra boendeförhållanden. Kvinnor tenderar att vara överrepresenterade i strukturellt orsakad hemlöshet samt att kvinnor som lever i hemlöshet i betydligt högre utsträckning än män gör det tillsammans med sina minderåriga barn.

Stockholm stad har tagit fram ett program för barnets rättigheter och inflytande som ska gälla mellan åren 2018 och 2022. En prioriterad fråga i programmet, under fokusområdet ”Barns rätt till likabehandling och skydd mot diskriminering ska säkerställas” är att stadens välfärd och service ska vara likvärdig för varje barn oavsett var i staden barnet bor eller var det är fött. Vidare under fokusområdet ”Barn ska ges förutsättningar att uttrycka och få sina åsikter respekterade” tas det upp som prioriterat att barn ska ha möjlighet att komma till tals och få sin inställning synliggjord vid myndighetsutövning. Detta ska gälla även vid beslut eller åtgärder som avser barnets vårdnadshavare eller förälder.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser allvarligt på att antalet inrapporterade barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden har ökat sedan den senaste kartläggningen, och konstaterar att denna utveckling är i linje med resultaten av Socialstyrelsens nationella kartläggning från 2017. Studier av bostadslöshet bland barnfamiljer visar att den vanligaste

förklaringen till deras situation är att de av ekonomiska skäl inte kunnat etablera sig på bostadsmarknaden. Orsakerna är av strukturell karaktär och hänger samman såväl med bristen på tillgängliga hyresrätter som svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Nyanlända barnfamiljer, som saknar såväl förankring på arbetsmarknaden som kötid hos Bostadsförmedlingen, löper särskilt stor risk för strukturell hemlöshet.

Socialtjänstlagen saknar bestämmelser som ger bostadslösa en allmän rätt att få boende av socialtjänsten. Av praxis från Högsta förvaltningsdomstolen² framgår att två kriterier ska vara uppfyllda för att rätt till bistånd ska föreligga, dels ska den enskilde vara helt bostadslös och dels ska hon eller han ha speciella svårigheter att på egen hand skaffa en bostad. Det är inte tillräckligt att man har allmänna svårigheter, exempelvis på grund av en ansträngd situation på den lokala bostadsmarknaden, utan det ska vara fråga om sådana speciella svårigheter som följer av att man tillhör en socialt utsatt grupp. Som socialt utsatta grupper brukar personer med långvarigt missbruk/beroende, psykisk ohälsa eller annat tillstånd som medför varaktig funktionsnedsättning räknas.

Majoriteten av familjerna som ingår i denna kartläggning tillhör inte sådana socialt utsatta grupper som socialtjänsten har ett bostadsansvar för, men de utgör en sårbar grupp med stora behov av stöd och bistånd från socialtjänsten. Förvaltningen vill även understryka att socialtjänsten alltid har det yttersta ansvaret för att barn inte ska fara illa. Det förhållande att socialtjänsten saknar ansvar för bostadsanskaffning för individer och hushåll som inte tillhör särskilt utsatta grupper innebär inte att barnfamiljer i Stockholms stad som befinner sig i nöd hänvisas till att sova utomhus. Barnfamiljer som befinner sig i nöd erbjuds alltid tillfälligt boende i någon form. Tillfälligt boende på akutboende/härbärge är inte aktuellt för barnfamiljer.

Majoriteten av de 364 barnfamiljerna som rapporterats in består av minst en vuxen född utanför Europa och 65 procent av familjerna är ensamstående kvinnor med barn. Många har sin försörjning genom ekonomiskt bistånd. Andelen självförsörjande genom lönearbete är endast 14 procent. Många av familjerna har saknat boende i mer än ett år. De insatser som dominerar för familjerna är ekonomiskt bistånd och stöd i arbetssökande genom Jobbtorg.

Hela 50 procent av de inrapporterade barnfamiljerna bor inom SHIS som räknas som ett mer stabilt boende. Boende på SHIS har ökat sedan förra mätningen, vilket är positivt. Då var andelen som bodde på SHIS 29 procent. Ökningen kan delvis förklaras med de 100 lägenheterna per år som sedan 2018 avsätts i budget för långvarigt bostadslösa barnfamiljer. Under boendetiden på SHIS finns bland annat möjlighet till en stabil tillvaro under fem år, då familjen har möjlighet att samla kötid i Stockholms stads bostadsförmedling.

Ett tryggt boende och kontinuitet är av grundläggande betydelse för barns utveckling och välmående. För barnets bästa innebär det att undvika både ofrivilliga flyttar och att leva i osäkra och tillfälliga boendeförhållanden. Det behövs mer kunskap om hur stödet till denna målgrupp bäst kan utformas, både vad gäller stödet i att komma vidare till ett permanent boende och gällande det konkreta stödet till barn och föräldrar i den situationen man befinner sig i. Förvaltningen ser positivt på att det i flera stadsdelsnämnder pågår utvecklingsarbete kring målgruppen och kommer att följa utvecklingen.

I samband med åiterrapportering av användning av statsbidrag 2018 för akut hemlöshet anger några stadsdelsnämnder att de inom ramen för statsbidraget genomfört insatser i form av kompensatoriska åtgärder för barn som lever under osäkra boendeförhållanden. Åtgärderna har syftat till att förbättra barnens situation så att de kommer närmare en levnadsstandard motsvarande den standard barn och unga i stadigvarande boenden har. Det har till exempel varit bidrag till fritidsaktiviteter, cykel eller möblerad studieplats i bostaden och generösare bedömningar om bistånd specifikt till SL-kort. En annan insats som genomförts med hjälp av statsbidraget 2018 för akut hemlöshet är att någon stadsdelsnämnd erbjudit BRA-samtal till barn som lever i osäkra boendeförhållande. BRA-samtal är ett strukturerat kartläggande samtal med syfte att barnen ska komma till tals och synliggöra deras behov.

I samband med att barnkonventionen blir svensk lag är det särskilt viktigt att skapa en gemensam förståelse inom stadens socialtjänst kring vad detta konkret innebär för socialtjänstens arbete med barnfamiljer som lever under osäkra boendeförhållanden. Förvaltningen för en dialog med stadens juridiska avdelning med anledning av detta.

Våld i nära relation som orsak till aktuell boendesituation har ökat med tio procentenheter sedan föregående kartläggning år 2017, hela 22 procent av barnfamiljerna anges vara i den aktuella

boendesituationen på grund av förälders utsatthet för våld i nära relation. Förvaltningen anser att det är viktigt att följa utvecklingen av utsatthet för våld i nära relation som orsak till hemlöshet för de inrapporterade familjerna. I dessa familjer där barn har upplevt våld har barnen en dubbel utsatthet, vilket gör det extra viktigt att uppmärksamma att de får det stöd och skydd som de behöver. Socialtjänstens bostadsansvar vid våldsutsatthet är framförallt att ge stöd i bostadssökande, inte att bistå med permanent bostadsanskaffande. Förvaltningen följer därför med stort intresse Bostadsförmedlingen i Stockholms aktuella budgetuppdrag att stärka våldsutsattas möjligheter till förtur till bostad.

En relativt liten del av barnfamiljerna lever i osäkra boendeförhållanden till följd av avhysning. Sammanlagt uppgavs 18 barnfamiljer (5 procent) någon gång ha blivit avhysta från ett förstahandskontrakt i Stockholms stad. Även om det är en relativt liten del av målgruppen som befinner sig i sin nuvarande situation på grund av avhysning anser förvaltningen att det är fortsatt prioriterat att i samverkan med bostadsbolagen fortsätta att arbeta vräkningsförebyggande med målgruppen.

Handlingsplanen för socialtjänstens arbete med barnfamiljer som lever under osäkra boendeförhållanden 2017-2019 är en bilaga till Stockholms stads program mot hemlöshet och antogs av kommunfullmäktige den 11 juni 2018. Handlingsplanen innehåller såväl målsättningar för arbetet som ett antal principer som ska styra stadens arbete med målgruppen. Handlingsplanen kommer att följas upp under 2019 och det arbetet kommer att ske i nära dialog med stadsdelsnämnderna.

Flera stadsdelsnämnder har under kartläggningens gång inkommit med synpunkter på kartläggningens avgränsningar av vilka barnfamiljer som ingår. Detta har framförallt gällt avgränsningen att nyanlända som anvisats till staden enligt Bosättningslagen (2016:38) inte omfattas av kartläggningen. Den avgränsningen har gjorts med anledning av att staden har ett ansvar för bosättning av den gruppen. Flera stadsdelsnämnder menar att man arbetar med dessa familjer på samma sätt som med övriga familjer som lever under osäkra boendeförhållanden och att de familjer som är anvisade enligt bosättningslagen, ingår i etableringen och har socialtjänstkontakt på en stadsdelsnämnd därför borde ingå i kartläggningens målgrupp.

Konsekvenser av att ändra avgränsningen på det sätt som flera stadsdelsnämnder föreslagit är att antalet inrapporterade

barnfamiljer skulle öka. Samtidigt skulle en ändrad avgränsning sannolikt ge en mer fullständig bild av det arbete med målgruppen som pågår runt om i staden och därmed sannolikt uppfattas som mer relevant av stadsdelsnämnderna. Förvaltningen föreslår därför att enligt Bosättningslagen anvisade familjer som har socialtjänstkontakt på stadsdelsnämnd och lever under osäkra boendeförhållanden från och med nästa kartläggning 2021 ska omfattas av kartläggningen.

Förvaltningen föreslår att Socialnämnden godkänner förvaltningens rapport om barnfamiljer med socialtjänstkontakt som lever under osäkra boendeförhållanden. Förvaltningen föreslår vidare att ärendet delges stadsdelsnämnderna.